

Dohányzásmentes Világnap 2011 május 31.

Téma: Az Egészségügyi Világszervezet (EVSZ) Dohányzás-ellenőrzési Keretegyezménye

Az EVSZ Dohányzás-ellenőrzési Keretegyezménye a világ elsőszámú dohányzás szabályozási eszköze. Ez az első egyezmény, amely a WHO pártfogásával született, egyben a leggyorsabban és legszélesebb körben elfogadott egyezmény, amely jelentős népegészségügyi előrelépést jelent. A több mint 170 tagország által elfogadott bizonyítékokon alapuló egyezmény megerősíti minden ember jogát a legmagasabb szintű egészséghez és új jogi dimenziókat biztosít a dohányzás visszaszorítás területén történő együttműködéshez.

Az idei Dohányzásmentes Világnap arra irányul, hogy rávilágítson az egyezmény fontosságára, nyomatékosítsa a tagállamok (Felek) ezzel kapcsolatos kötelezettségeit, és hogy segítse a Felek Konferenciáját és a WHO-t azon alapvető szerepének betöltésében, hogy segítsék a tagállamokat kötelezettségeik végrehajtásában. A Felek Konferenciája az egyezmény központi szerve és kormányzó testülete.

A dohányzás a világon az első számú megelőzhető halálok. 2011-ben több mint 5 millió ember fog meghalni dohányzással összefüggő szívrohamban, agyi érktasztrófában, rákban, tüdőbetegségben vagy más betegségekben. Mindez nem tartalmazza azt a mintegy 600.000 embert - több mint egynegyedük gyermek – akik passzív dohányzás miatt fognak meghalni. A globális dohányjárványból adódó éves halálozási veszteség 2030-ra elérheti a 8 milliót. A dohányzás, amely 100 millió ember halálát okozta a 20. században, 1 milliárd embert képes megölni a 21. században. Mint minden más egyezmény, a WHO FCTC is jogi kötelezettségeket ró a tagokra, amelyhez az országok (és az Európai Unió) hivatalosan hozzájárultak. A Felek által elfogadott irányelvek segítik e kötelezettségek megvalósítását.

A Keretegyezmény elsőként elfogadott dohányfüst-expozíció elleni védelemről szóló [8. cikkének végrehajtására vonatkozó irányelve](#) segíti a Magyar Parlament által ez év áprilisában módosított nemdohányzók védelméről szóló törvény megvalósítását. Az egyezmény, 12. cikkének irányelve pedig az oktatás, képzés, lakossági tudatosság formálás végrehajtását segítő elő, ami magában foglalja az [óvodáskortól kezdődő, majd az iskolában folytatódó megelőzési programok működtetését](#), valamint a már dohányzó felnőtt lakosságnak szóló kommunikációs programokat is.

A keretegyezményt aláíró országok kötelezettségei a következők:

- A népegészségügyi politikák védelme a dohányipar kereskedelmi és egyéb anyagi érdekeivel szemben.
- Ár és adó intézkedések alkalmazása a dohány iránti kereslet csökkentésére.
- Az emberek védelme a dohányfüst expozíciótól.
- A dohánytermékek összetételének szabályozása.
- A dohánytermékekkel kapcsolatos adatszolgáltatás szabályozása.
- A dohánytermékek csomagolásának és címkézésének szabályozása.
- Az emberek figyelmeztetése a dohánytermékek veszélyeivel kapcsolatban.
- A dohánytermékek reklámjának, hirdetésének, valamint a dohányipari szponzoráció tiltása.
- Segítség felajánlása az embereknek függőségük kezelésére.
- Dohánytermékek illegális kereskedelmének szabályozása.
- Dohánytermékek eladásának tilalma kiskorúaknak és kiskorúak által.
- A dohánytermesztést helyettesítő gazdaságilag életképes alternatívák támogatása.

Az egyezmény felismeri a nemzetközi együttműködés, valamint az alacsony- és közepes jövedelmű országoknak felajánlott segítség fontosságát is kötelezettségeik teljesítésében.

A kampány a következő kulcsüzenetre fókuszál: az országoknak teljes egészében meg kell valósítaniuk az egyezményt, hogy megvédjék a jelenlegi és jövő generációkat a dohányfogyasztás és a dohányfüst expozíció pusztító egészségi, társadalmi, környezeti és gazdasági következményeitől.

Egyéb kulcsüzenetek a következők:

- Az egyezmény nagyon sok kormány és több millió ember vágyát és elkötelezettségét testesíti meg a dohánymentes világ megvalósítására.
- A tagoknak teljesíteniük kell kötelezettségeiket az egyezmény teljes megvalósítása érdekében.
- Az egyéneknek bátorítaniuk kell saját kormányukat és segíteniük kell ezeknek a kötelezettségeknek a teljesítésében.
- Az egyezményt az intézményeknek és egyéneknek úgy kell tekinteni, mint a népegészségügy történelmének mérföldkövét és a világ elsősorú dohányzás-ellenőrzési eszközét.
- A WHO és a Felek Konferenciája készen állnak arra, hogy segítsenek az egyes országoknak az egyezményből adódó kötelezettségeik és a hozzá kapcsolódó irányelvek teljesítésében.

Az egyezmény már igazolta hatásosságát a dohányzás elleni harcban, ugyanakkor többet kellene tenni annak érdekében, hogy az egyezmény adta valamennyi lehetőséget elérjük, amelyet a Felek maguk is felismertek közelmúltban megrendezett találkozásukon. Megerősítették elkötelezettségüket, hogy előtérbe helyezik a dohányfogyasztás ellenőrzésére vonatkozó egészségügyi intézkedések megvalósítását.

A 2011-es Dohányzásmentes Világnapon és egész évben a WHO sürgetni fogja az országokat, hogy tegyék az egyezményt a dohányfogyasztás okozta globális járvány megfékezése érdekében tett erőfeszítéseik középpontjába.

A WHO felhívására figyelve az országok erősíteni fogják tevékenységüket, hogy jelentősen csökkentsék a dohányzással összefüggő betegségek és halálozások terhet, az egyezményes kötelezettségeikkel összhangban.

A Világnapról szóló eredeti, angol nyelvű összefoglaló [itt](#) érhető el.

Budapest, 2011.05.05.

Demjén Tibor

vezető

Dohányzás Fókuszpont

Országos Egészségfejlesztési Intézet

Postacím: 1096 Budapest, Nagyvárad tér 2. III. em. 321.

T: 06 1 3125 020

F: 06 1 4288 228

Honlap: <http://www.dohanyzasvisszaszoritasa.hu/index.html>